

Skrivnost pred realizmom

Hanna Slak: Tea

Zdenko Vrdlovec

Desetletni Martin (Nikolaj Burger) ima sicer na čelu neko znamenje, ki ga lahko opazijo »samo škrati in Cigani«, a vseeno ne komunicira s čarovniškim svetom, prav kakor tudi ta film Hanne Slak noče ustrezati harrypotterjevski oziroma danes prevladujoči paradigmi filma za otroke. Zato za svoje nagnjenje do skrivnosti in nenavadnosti ne potrebuje kakšnega čarovniškega gradu in visoke šole magije, marveč mu zadostuje gozd. Na eni strani čisto »navaden«, »slovenski« gozd, na drugi in obenem pa vendarle tudi malce skrivnosten, če ne prej mistificiran. Mistificiran navsezadnje že kot »narava«, v katero se gre urbana percepcija malo odpočit. Toda v Tei gre za več kot to. Njenega gozda namreč ne naseljujejo kakšni škrati, marveč družina, ki si ga je izbrala za svoj dom oziroma za svoj »drugi dom«, v katerega se je preselila iz mesta. Torej gre res za neko »vrnitev k naravi«, čeprav ne povsem naivno. Ta »beg iz civilizacije« ali »vrnitev k naravi« je bolj simptomatična oziroma je znamenje neke ranjenosti, prizadetosti, izgube, hudega razočaranja ali bolečine, prizadete v »civilizaciji«. V primeru Martinove družine ni jasno, kaj naj bi to bilo (a četudi je šlo za enostavno odločitev za preselitev iz mesta v gozd, je bila ta odločitev patološko motivirana), zato pa se tak motiv pokaže, ko prideta k Martinovi družini bosanska mati in njena travmatizirana hčerka Tea (Pina Bitenc). Toda njuna travma je očitno prehuda, da bi to gozdno prebivališče lahko bilo zanju kakšen »sanatorij«, poleg tega pa je Tea tako molčeča in vase zaprta, da jo Martin zasovraži še bolj, kot če bi bila samo kakšna nova sestra. To sovraštvo, ki je v tej filmski »pravljici« verjetno še najbolj realistični moment, se seveda kmalu preobrne v prijateljstvo, še toliko večje, ko začne gozd ogrožati veliko hujša nevarnost, kot je bila Tea, ki jo je Martin imel za čarovnico. Drevesa so označena z rumenimi črtami, pridejo delavci z motornimi žagami in drevesa ležijo posekana. Ta »civilizacijski poseg« je seveda percipiran kot nekaj »grozljivega« in za trenutek tudi »dramatičnega« – Martinov oče (Marko Mandič) bi se kar vrnil v mesto –, vseeno pa od gozda še vedno ostane dovolj, da se lahko družina obdrži v svoji mali oazi. Kot je tudi sam gozd v Tei le majhna oaza skrivnosti, ki ji film prisluškuje v šelestenju listja in opazovanju gozdnih podrobnosti, toda oaza v puščavi realizma, ki vanjo vdira z vseh koncev. Prav zaradi tega realizma Tea ne more biti povsem gozdna pravljica, s svojo »gozdno oazo« pa lahko deluje le kot rahel piš »drugačnega« filma, ki bolj verjame v skrivnosti kot v banalnost realizma.